

dat de stads-
wijzend tegen-
ad, die al heel
adden gehad,
van de Edelen
die het ver-
lotte werd bij
heid van gods-
toegestaan!
gulheid. Dit
wat Oldenbar-
oerden sprak:
oog over-
rediken.
omt, roept
men het
de luthers
en stvrij-

begin van een
rijd tussen de
ken door heel
I. d. W.

SCHRIFT

of af. Waar-
weerd, dat de
in belang was,
te verwachten
id wat er met
de deur open-
chtigheid, met
de bedrivers
ering, dat dit
ch maar voor
st kwam toch

tig geweest.
hem opgeko-
recht komen?

meer gedrukt.
op mensen te
in. En zo dik-
ed. Dat blijkt
19: Evenwel.
ch!
staan, wie er
velen ook de
erk staan.
lk woord van
id: Er is een

biedigd en te-

it, of het niet
ingen voor
t de trappen
ingen en dia-
benoembaar-
konie, de pre-
enz." — dan
heftig te keer.
gen zou willen
ie vergadering
ie en der sy-
En daar mag
naken hebben.

erende synode
unders als.....

ten.....
der de classen

gdheid van de

te kerkenorde,
ene kerk aan

gelingen voor
oor verkiezin-
emrecht in de
esluit en zette

e vergadering
kerkver-
kerken
and voor het
e laten gelden
ken naar bul-

a n i s e r
is e r g e e n
kerken
samenkomen
rt zelf de ge-

fundament, wat meer is: een vast fundament. En dat fundament staat. Als een rots in de branding.

Er is veel verschil over de vraag, wat precies met dit vaste fundament wordt bedoeld. Velen hebben verklaard: Het is Gods eeuwige verkiezing.

Anderen beweren met klem: Het is Christus, de enige grondslag der zaligheid.

Sommigen hebben gezegd: Het is de kerk. De poorten der hel zullen haar niet overweldigen. Nog weer anderen hebben gedacht aan het Woord, dat stand houdt tot in eeuwigheid. Ik denk, dat deze verlerde verklaringen ons een beetje voorzichtig moeten maken. Het zou kunnen zijn, dat Paulus alleen heeft willen zeggen: Gods werk blijft en houdt stand in eeuwigheid. God is machtiger dan alle duivelen uit de hel en alle dwaalgeesten, die de gemeente verduren. Wat God bouwt kan wel stormen verduren.

Het vaste fundament of stevige gebouw, dat Paulus in de geest ziet, heeft een zegel. We zullen moeten denken aan een inscriptie, een opschrift.

Zoals bouwwerken bij het leggen van de eerste steen nog vaak een opschrift krijgen. Dat moet Timotheus zich maar inprenten tot z'n troost en vermaning: De Here kent de zijnen; en: Een ieder, die de naam des Heren noemt, sta af van ongerechtigheid.

De troost ligt in het ene opschrift: De Here kent die van Hem zijn.

De vermaning in het andere: Wie zijn Naam belijdt, breke met alle ongerechtigheid.

Eerst de troost en bemoediging: De Here kent de zijnen.

De Eigenaar kent zijn eigendom. Wie denkt hier niet aan Joh. 10:14: Ik ben de goede Herder en ik ken de mijnen en word van de mijnen gekend.

Zou de goede Herder, die zijn leven voor zijn schapen gaf hen niet kennen?

En dat kennen moeten we nu weer verstaan in de diepe, rijke zin der Schriften.

We moeten daarbij denken aan de Herder, die voor zijn schapen zorgt.

Die het verloren zoekt, het gebrokene heelt, het zieke verzorgt.

We moeten daarbij denken aan een vader of moeder, die hun kinderen kennen.

Die hen met hun sympathie omringen, met hen meeleven, voor hen bidden, voor hen zorgen. Ze hebben niet maar hun gedachten bij de kinderen, maar ze hebben hart voor hen. Zo denkt de Here maar niet aan de zijnen en weet Hij maar niet alles van hen af, maar Hij heeft hart voor hen, zorgt voor hen, bewaart hen, omringt hen met Zijn goedertierenheid en trouw.

De zijnen. Dat wil hier zeggen: Die echt bij Hem behoren.

Die oprecht in Hem geloven. Die zijn Woord be-

meente Gods naar Gods Woord in gebondenheid aan belijdenis en kerkenorde, maar zonder verdere bepalingen dan die hij zelf moet maken" (2).

Met strenge consequentie werd dit principe van Schriftuurlijke kerkregering overal toegepast.

Ik noem één voorbeeld.

Het betreft de ook thans nog zo actuele kwestie der kerkelijke goederen.

In het voorjaar van 1893 schreef De Wekker, dat de kerken zich nog tot de generale synode van Dordrecht, welke in dat jaar zou gehouden worden, van de gemeenschap der gereformeerde kerken konden losmaken, zó, dat ze daarbij haar kerkelijke goederen behielden. De synode van 1892 had tot vereniging van de afgescheiden en de dolerende gereformeerde kerken besloten. In 1893 zou nu de eerste gewone, generale synode der verenigde kerken worden gehouden. Indien nu de kerken rechtstreeks aan het samenkomen van deze synode zouden hebben meegewerkt, zouden ze metterdaad het nieuwe verband der gereformeerde kerken hebben erkend en daarin definitief opgenomen zijn. Als ze daarna nog met dat kerkverband zouden breken, zou dat haar op het verlies van de goederen der kerk komen te staan.

Maar tegen deze „fopperij van De Wekker" vaart Sikkel dan aldus uit:

„Ten allen tijde toch hebben de kerken, die

(2) Idem, No. 794, 10-3-1893. Dr. Kuyper, dit stuk overnemend, schrijft eronder:

„De grondslag is hier volkomen juist en naar waarheid gelegd.

o. Het is zoo verkeerd een classe of synode wel gewichtig te vinden, maar een kerkeraad zoo niet.

Juist omgekeerd, moet elke kerkeraad zich steeds meer doordringen van de diepe waarheid, dat hij de verantwoordelijke macht in de kerk vormt. Dat het van hem zal geëischt worden. En dat niets zijn plichtsverzuim verontschuldigt.

Het synodale stelsel had de synode boven op den berg gezet, en de kerkeraaden tot ontzielden colleges verlaagd, op de dorpen meest niets dan een nasleep van dominee.

Onze Gereformeerde belijdenis moet juist omgekeerd de kerkeraaden weer tot bezielde colleges maken, waarvan het goede uitgaat, en de classen en de synoden moeten teren op hun vrucht".

Ambtelijke vakken

Onderlaast heb ik mijn dominee overlopen. En dat nog wel in dubbele zin. Ge moet weten, dat ik hem spreken moest. Dies begaf ik mij naar de pastorie en belde aan. Zo 's avonds om een uur of half negen. En vroeg of dominee thuis was. „Jawel", was het antwoord van Mevrouw. Die kèék intussen of zij met mijn bezoek niet eens blij was. Ik deed of ik er niets van merkte. Dominee was thuis. Dat viel tenminste mee. Of — dat was eigenlijk de eerste tegenvaller. Want een dominee — dat is tenminste mijn gedachte — hoort 's avonds in de gemeente te zijn. Ik houd niet van die huissittende dominees. Die moeten achter de schapen aan.

„Zeker op de studeerkamer?" vroeg ik. „Zal ik maar even doorlopen?"

„Neen, komt U maar binnen, dominee is beneden". Dat was de tweede tegenvaller.

Dominees — zo denk ik er tenminste over — zijn herders en leraars. En als ze niet achter de schapen aan zijn dan horen ze op de studeerkamer.

Nee — dominee zat achter de kachel.

„Zo dominee", zei ik, „aan de studie? U bent zeker verdiept in Smytegelt?"

„Neen, ik lees eens een romannetje".

Nu, dat had ik al lang gezien, dat hij inplaats van een oude schrijver of Schilder's Catechismus wat anders bij de kop had. Zo'n flodderboekje, dat had ik zó wel gezien. „Dominee is niet zo op Smytegelt" had me onlangs nog iemand gezegd. En een ander had, met een betekenisvol knipoogje er aan toegevoegd: „Dat is 't-ie net niet, hij smijt niet met het geld". Hetgeen bleek te kloppen. Want toen dominee me dat flodderromannetje liet zien en ik de opmerking maakte: „De boeken zijn duur tegenwoordig", zei hij: „Cadeau gehad, man. Cadeau gehad van een mijnheer uit Den Haag".

„Dat verandert", zei ik toen, „dat verandert. Ik dacht al: zo met het geld te smijten voor zulke boekjes".

Maar toen vertelde dominee, dat hij in dat boekje aan het studeren was. Ambtelijke vakken. D'r viel — zo raakte hij aan de praat — ook uit zulke boekjes nog wel wat op te steken voor een dominee. Hij be-

waren. Die Hem kennen in al hun wegen. Die al hun zaligheid alleen van Hem verwachten.

Heel precies staat er in onze tekst: Hij heeft de zijnen gekend.

Maar alle mij bekende vertalingen zeggen: Hij kent hen. En die vertaling is goed. Want Paulus wil zeggen: Zo is het door alle eeuwen heen geweest.

God en Jezus Christus, de Zoon van God, hebben altijd de hunnen gekend.

Allen, die oprecht in de Here Jezus geloven en Zijn

gon voor te lezen: „De vrouwen zouden natuurlijk ook met de dominee of, nou ze die niet hadden, met de meester kunnen praten, maar het kwam niet in haar op, zo'n meheer, (want de dominee was ook een mijnheer) precies aan zijn verstand te brengen, wat voor armoede er dikwijls in hun gezinnen was. Als de dominee dankte, dat de moeder gespaard was in de ure des gevaars, dachten ze bij der eigen, dat ze somtijden niet zo tegen een bevalling opzagen als tegen de vraag, hoe je an genogt luren most komme als het kleintje in de nazomer kwam en het niet droogde buiten en je toch kwalijk de dure turf kon verstoek om de luiers droog te krijgen.

En van die dingen had Miet verstand, die wist om zo te zeggen, wat voor hemd ze om der lijf hadde zitten en hoe het beddegoed er voor stong.

De vrouw van Dirk Verheul zal nooit vergete, die keer, dat ze om ende bij sinterklaas eens in de bedstee lag te schreute, omdat Miet net de leste luiers gebruikt had, want het kleintje was zo teer van onderen en maakte zijn eigen geregeld vuil. Toen heeft Miet der angekeke en gezeld:

— Het is bekant Kersemiss en ik dink dat Maria dezelfde zurgen als jij gehad heb, toen de Here Jezus most komme".

„Kijk", zei dominee, „daar zit wel wat in voor een dominee".

Ik vroeg of de studenten in Kampen dat boek soms ook moesten kennen bij Professor Veenhof?

Dat wist dominee niet.

„Maar daar zit wel wat in", zei hij.

„Nou, Mevrouw", zei ik, „dan is dat wat voor het Vrouwencomité, voor de bibliotheek".

„Daar zit wel wat in", zei dominee. „Miet van Dijk van Jo Ypma op het tentamen bij Veenhof.....".

De pijp was me uitgegaan.

„Steek 'ns op", zei dominee.

De sigaar was weer bést.

Dominee had niet met het geld gesméten.

Hij had wáár voor z'n geld gekocht. D. E. C.

Woord bewaren in een eerlijk en oprecht hart mogen er ook nu op rekenen: De Here kent ons.

Hij leeft mee in al onze zorgen, noden, verzoekingen en verdrukkingen.

Ze mogen zeggen:

Gij zult mij leiden door Uw raad,
O God, mijn hell, mijn toeverlaat;
En mij, hiertoe door U bereid,
Opnemen in Uw heerlijkheid.

Zoo is het onder de Gereformeerde kerkenorde" (2).

Een ander wezenskenmerk van de kerkregering, welke dank zij wat de HERE in de doléantie wrocht, tegen het eind der vorige eeuw opnieuw in de gereformeerde kerk kerkelijke geldigheid ontving, was de strikte en eerlijke onderhouding van art. 31 der Kerkenorde.

In dit artikel werd, zoals bekend is, door de kerken vastgesteld, en zo beloofd, dat hetgeen op een meerdere kerkelijke vergadering door de meeste stemmen wordt goedgevonden door haar „voor vast en bondig" zal worden gehouden. Met deze beperking evenwel, dat wanneer een besluit van zo'n meerdere vergadering naar het oordeel van een mindere vergadering in strijd komt met de Heilige Schrift of de kerkenordening, deze vergadering dat besluit niet zal accepteren en uitvoeren.

Wat dit artikel bedoelt, in welke situatie het voorziet kunnen we het best als volgt tekenen:

Wanneer een meerdere vergadering een besluit neemt, is de regel, dat de mindere vergadering zo'n besluit voor „vast en bondig" houdt".

Dat wil zeggen: ze moet het van harte overnemen en uitvoeren. Ook al vraagt het grote offers en al was het hekmaal niet naar „haar zin".

Natuurlijk doet ze zo iets niet „uit gehoorzaamheid".

Want gehoorzaamheid bestaat er niet, mag er zelfs niet bestaan bij een mindere vergadering ten opzichte van een meerdere!

Moeten lastgevers soms gehoorzaam zijn aan de lasthebbers, d.w.z. aan hen, die hun de beperkte macht welke zij, tijdelijk, uitoefenen, eerst geheel en al hebben toevertrouwd?

Neen, dat de mindere vergaderingen de besluiten van een meerdere accepteren en uitvoeren geschiedt uit trouw aan het gegeven woord: Men heeft immers in de kerkenordening welke men aanvaardde beloofd, dat men de besluiten van een meerdere vergadering voor „vast en bondig" houden zal?

(2) Zuid-Hollandsche Kerkbode, 15 Juli 1893.